

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 38/2019)

София, 25 септември 2019 г.

Съдържание

1	Проведени основни селскостопански мероприятия към 19.09.2019 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Реколта от пролетници	3
1.3	Трайни насаждения и етерично-маслени култури	5
2	Есенна кампания	6
3	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци	7
4	Цени	8
4.1	Зърнени и маслодайни култури	8
4.2	Плодове и зеленчуци	9
5	Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, предсеитбена подготовка и дълбока оран и ход на есенната сеитба, по области	11

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1 Проведени основни селскостопански мероприятия към 19.09.2019 г.

1.1 Реколтата от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

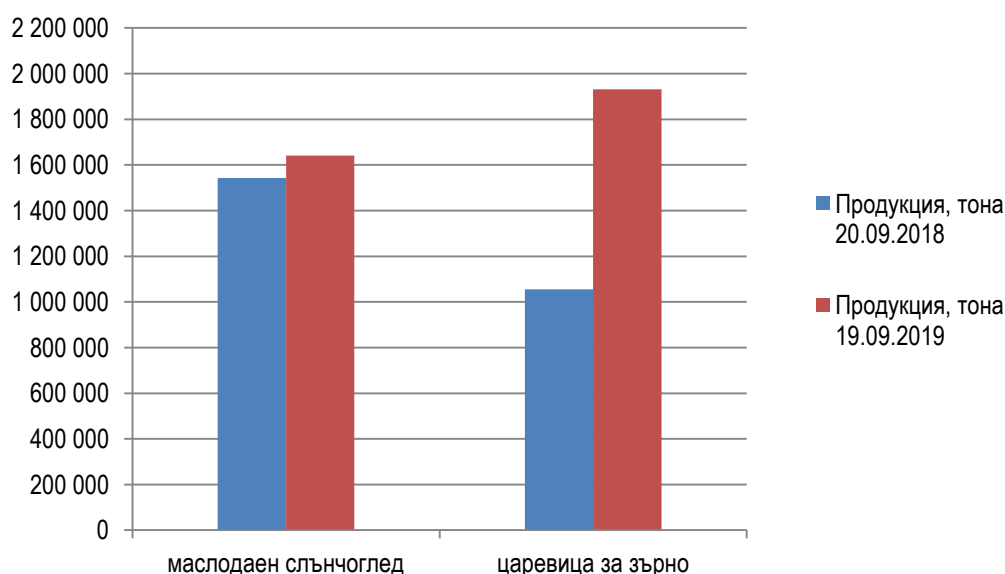
Прибирането на реколтата от слънчоглед и царевица през настоящата кампания продължава да се движи с по-бързи темпове спрямо миналата година. По оперативни данни, към 19.09.2019 г. продукцията от маслодаен слънчоглед надхвърля с 6,4% отчетената по същото време на 2018 г., а тази от царевица - с близо 83%. Това, обаче се дължи изцяло на по-големия размер реколтирани площи до момента, докато на този етап и при двете култури се наблюдават по-ниски средни добиви.

Реколтата от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 19.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	19.09.2019					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	7 434 845	7 122 984	95,8%	1 640 901	230	1,2%	19,2%	6,4%	-10,9%
царевица за зърно	4 556 457	2 827 789	62,1%	1 931 019	683	11,1%	103,9%	82,9%	-10,2%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 19.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

1.2 Реколтата от пролетници

Към 19 септември 2019 г. продукцията от повечето наблюдавани пролетни култури е над нивата отпреди една година, в резултат от увеличение на средните добиви и/или реколтираните площи. Сред продуктите с по-напреднал етап на прибиране на реколтата,

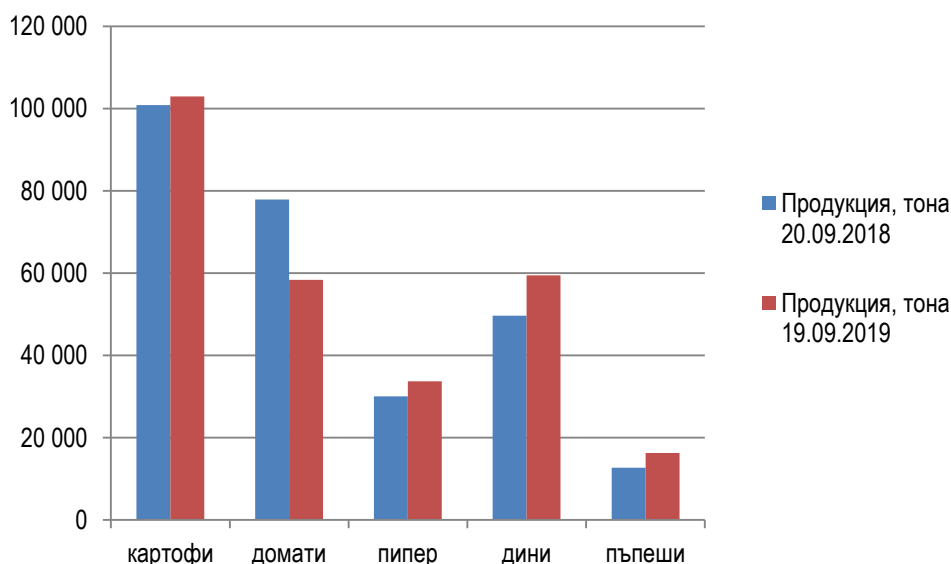
най-значително увеличение на годишна база се наблюдава при производството на овес, сорго и шарен слънчоглед – от два до над три пъти, следвано от това при тютюн „Бърлей“, градински грах, соя и др. От друга страна, продукцията на силажна царевица, фуражен грах, домати, фасул, леща и тютюни от типовете „Ориенталски“ и „Вирджиния“ бележи понижение от 6,9% до 61,5% спрямо съответния период на 2018 г., най-чувствително при лещата.

Реколта от пролетници към 19.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

	19.09.2019				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	102 786	74 460	102 955	1 383	-0,2%	-0,3%	2,1%	2,4%
домати	34 374	32 504	58 403	1 797	-11,4%	-9,0%	-25,1%	-17,6%
пипер	26 724	25 434	33 703	1 325	-4,1%	3,9%	12,0%	7,9%
дини	37 021	32 453	59 489	1 833	5,6%	6,8%	19,7%	12,0%
пъпеш	17 967	17 553	16 293	928	11,9%	10,9%	28,4%	15,7%
фасул	17 656	16 194	1 990	123	-31,6%	-28,2%	-31,9%	-5,4%
градински грах	16 049	14 109	3 417	242	13,3%	38,0%	58,2%	14,7%
леща	11 480	11 228	1 261	112	-68,0%	-66,5%	-61,5%	14,3%
соя	28 732	23 787	4 697	197	15,6%	65,9%	55,4%	-6,6%
ориз	103 873	1 000	600	600	-	-	-	-
овес	103 644	100 680	27 192	270	40,6%	58,7%	100,7%	26,2%
сорго	35 887	11 605	4 921	424	69,2%	70,7%	252,3%	105,8%
шарен слънчоглед	59 776	38 992	9 142	234	63,3%	160,1%	150,1%	-4,1%
царевица силажна	179 469	139 162	350 193	2 516	0,2%	-12,1%	-8,9%	3,5%
пролетен ечемик	29 273	28 423	9 598	338	2,8%	3,4%	15,9%	12,3%
фуражен грах	157 525	149 067	37 065	249	-49,0%	-40,9%	-9,5%	53,7%
памук	29 799	1 280	71	55	-4,8%	326,7%	491,7%	37,5%
лен	685	300	42	140	-14,4%	0,0%	40,0%	40,0%
тютюн Ориенталски	30 904	30 689	4 615	150	-6,6%	-6,9%	-6,9%	0,0%
тютюн Бърлей	3 580	3 571	927	260	-7,9%	-6,4%	76,6%	88,4%
тютюн Вирджиния	18 359	15 827	1 687	107	-27,1%	-16,2%	-23,5%	-8,5%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

**Производството от основни пролетници - зеленчукови култури към 19.09.2019 г.,
сравнено със същия период на 2018 г.**

1.3 Трайни насаждения и етерично-маслени култури

Последните оперативни данни сочат чувствителен ръст на производството на вишни, кайсии, праскови и лавандула на годишна база – с между 18,7% и 82,5%, вследствие на съчетание от съществено нарастване както на реколтираните площи, така и на средните добиви. По-слабо изразено увеличение се отчита при продукцията от малини, ягоди и десертни лозя (в рамките на 4,3% - 6,7%). Прибраните количества череши, ябълки, сливи, круши, маслодайна роза и винено грозде са в границите от 6,1% до 45,5% под нивата отпреди една година, като най-значителен спад е налице при крушите.

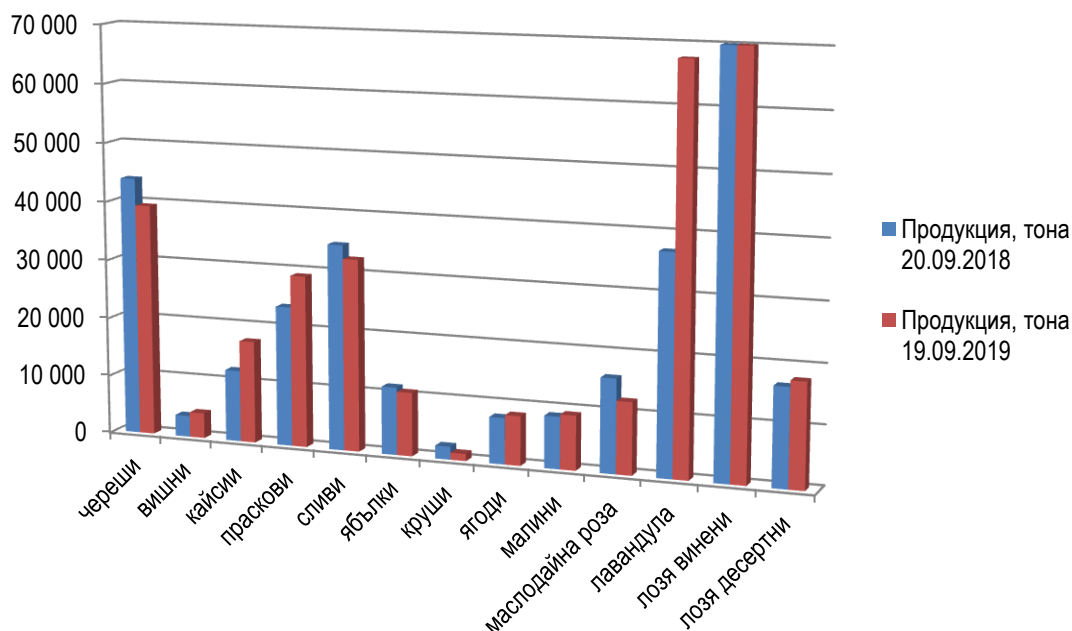
**Реколтата от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 19.09.2019 г.,
сравнено със същия период на 2018 г.**

	19.09.2019				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
череши	89 522	84 046	39 423	469	2,9%	5,1%	-10,3%	-14,6%
вишни	13 770	12 832	4 298	335	3,5%	8,6%	18,7%	9,1%
кайсии	27 832	27 629	17 408	630	1,8%	14,9%	42,7%	24,3%
праскови	41 705	39 153	29 135	744	-1,0%	5,1%	22,6%	16,6%
сливи	76 231	57 107	32 537	570	10,3%	5,4%	-6,6%	-11,4%
ябълки	49 019	12 987	10 797	831	-0,4%	-16,9%	-6,1%	12,9%
круши	4 824	2 448	1 211	495	-7,6%	-22,8%	-45,5%	-29,4%
ягоди	10 691	9 919	8 372	844	3,0%	2,1%	6,7%	4,6%
малини	23 667	20 460	9 217	450	-1,0%	1,1%	4,3%	3,2%
маслодайна роза	37 516	37 488	12 230	326	5,1%	5,2%	-23,2%	-27,1%

	19.09.2019				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	142 984	134 768	67 672	502	38,3%	36,5%	82,5%	33,5%
лозя винени	466 077	153 515	87 444	570	-0,6%	-4,8%	-12,6%	-8,1%
лозя десертни	45 376	29 752	17 780	598	-3,5%	-1,0%	6,3%	7,4%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Продукция от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 19.09.2019 г., сравнено със същия период на 2018 г.

2 Есенна кампания

Към 19 септември 2019 г. са засети 27 024 дка с пшеница, 1 220 дка с ечемик и 266 242 дка с рапица. И при трите култури се наблюдава изоставане на сеитбата спрямо същия период на миналата година, съответно със 73,9%, 89,8% и 55,6%.

Извършена е предсеитбена подготовка на 3 694 646 дка и дълбока оран на 1 461 263 дка, което е респективно с 10% и 15,9% по-малко на годишна база.

3 Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица

Общият износ на пшеница през Пристанище Варна¹ от началото на пазарната 2019/20 година до 22.09.2019 г. възлиза на 731,2 хил. тона (в т. ч. 52,8 хил. тона през

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевича и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

изминалата седмица), като изостава със 17,4% на годишна база. Независимо от липсата на преминали товари през последната седмица, общо експортираните количества ечемик и рапица през порта от началото на сезона до момента са повече от отчетените по същото време на 2018 г. – съответно над два пъти и половина и с 2,7%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 22.09.2018	01.07.2019 – 22.09.2019	Изменение
пшеница	885 224	731 204	-17,4%
ечемик	13 625	34 665	154,4%
рапица	78 146	80 246	2,7%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед

2019/20 пазарна година

От началото на новия пазарен сезон до 22 септември 2019 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД са изнесени 33,5 хил. тона царевица (няма преминали товари за последната седмица), а експорт на слънчоглед все още не е реализиран.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	02.09.2018 – 22.09.2018	02.09.2019 – 22.09.2019	Изменение
царевица	0	33 547	-
слънчоглед	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

През първите три седмици на 2019/20 година не е отчетен износ на царевица и слънчоглед през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

От началото на юли 2019 г. до момента няма осъществен внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 37/2019, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за месец юли 2019 г.

3.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 37/2019, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4 Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 18 септември 2019 г. средната изкупна цена на хлябната пшеница се задържа на нивото от предходната седмица. При изкупуването на фуражна пшеница, ечемик, слънчоглед и царевица се наблюдава понижение на ценовите стойности с между 0,4% и 2,8% на седмична база, а единствено при рапицата е налице леко повишение – с 1,5%.

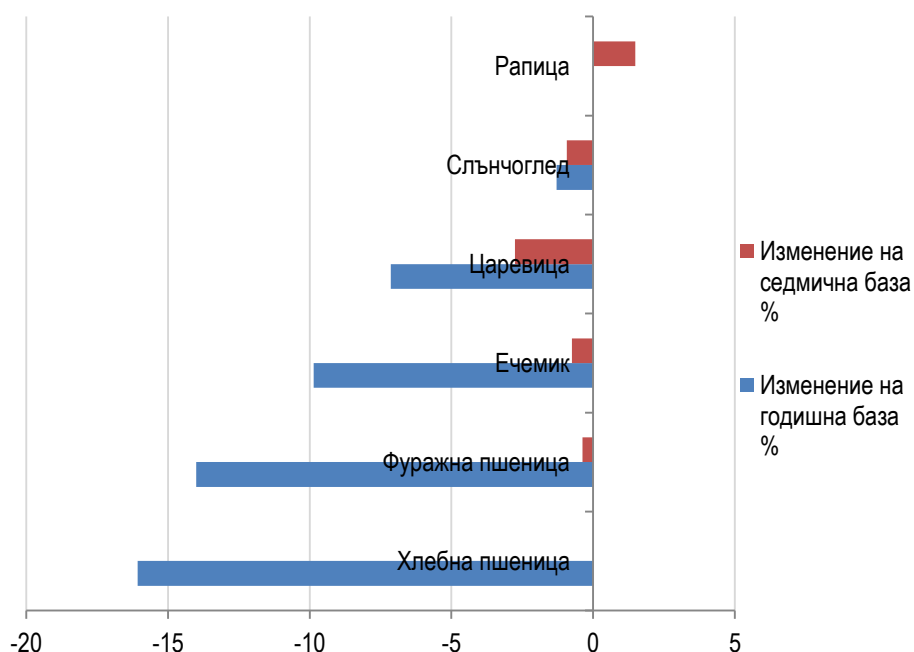
Почти всички основни зърнени и маслодайни култури се търгуват на по-ниски цени спрямо година по-рано, като поевтиняването достига до 16,1% при хлябната пшеница. Изключение прави рапицата, чиято цена се изравнява с отчетената по същото време на 2018 г.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 18.09.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./тон без ДДС

	19.09.2018	11.09.2019	18.09.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлябна пшеница	336	282	282	-16,1	0,0
фуражна пшеница	307	265	264	-14,0	-0,4
ечемик	294	267	265	-9,9	-0,7
царевица	266	254	247	-7,1	-2,8
слънчоглед	541	539	534	-1,3	-0,9
рапица	680	670	680	0,0	1,5

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 18.09.2019 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

Като цяло, в рамките на последната седмица е налице повишение на цените на едро на повечето от основните плодове и зеленчуци, предлагани на тържищата в страната. Поскъпването е в широките граници от 4% до 44,9%, най-значително при оранжерийните домати. Единствено ябълките се търгуват на по-ниска цена от предходната седмица - с 5,1%, а при зеления пипер липсва седмично ценово изменение.

В сравнение със същия период на 2018 г. се отчита поевтиняване на почти всички наблюдавани плодове и зеленчуци – от 9,7% при червения пипер и ябълките до 17,4% при дините. Само цената на едро на картофите бележи ръст на годишна база, с 19,3%.

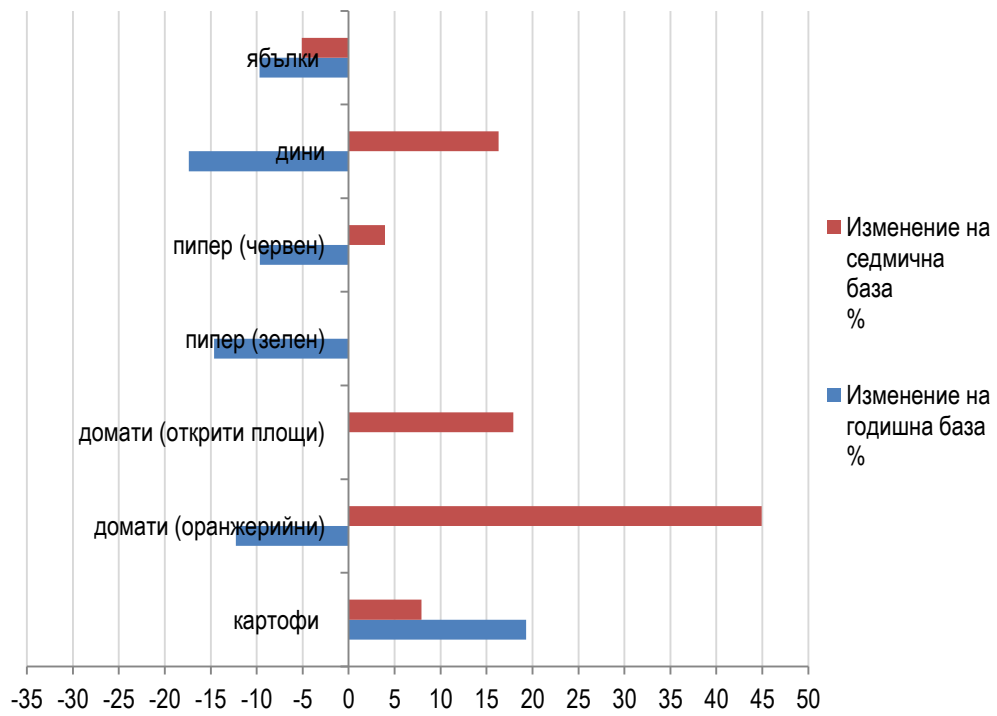
Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 20.09.2019 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2018 г., лв./кг

	21.09.2018	13.09.2019	20.09.2019	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,57	0,63	0,68	19,3	7,9
картофи пресни	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,28	1,38	2,00	-12,3	44,9
домати (открити площи)	*	1,06	1,25	-	17,9
домати (внос)	1,60	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,23	1,05	1,05	-14,6	0,0
пипер (червен)	1,45	1,26	1,31	-9,7	4,0
дини	0,69	0,49	0,57	-17,4	16,3
пъпеши	*	0,95	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,03	0,98	0,93	-9,7	-5,1
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,53	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 20.09.2019 г.**

5 Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, предсеитбена подготовка и дълбока оран и ход на есенната сеитба, по области

Справка за реколтата от слънчоглед

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	2966	0	2236	75.39%	287	128
Бургас	314177	0	289440	92.13%	52930.8	183
Варна	424569	8769	409223	98.42%	92005	225
Велико Търново	371267	60.5	354896.5	95.61%	85198.7	240
Видин	322610	0	297530	92.23%	69001	232
Враца	448590.9	0	442632	98.67%	115324.38	261
Габрово	34600	0	23540	68.03%	4907.1	208
Добрич	717088	26	717062	100.00%	188811.3	263
Кърджали	3400	0	2400	70.59%	288	120
Кюстендил	24570	0	16850	68.58%	2441	145
Ловеч	111167	7612	97575	94.23%	18057.2	185
Монтана	387311	0	376838	97.30%	95451	253
Пазарджик	102500	0	84550	82.49%	17740	210
Перник	89330	0	39670	44.41%	6073	153
Плевен	679766	20755.5	609218.7	92.44%	136689	224
Пловдив	266830	0	251540	94.27%	51335.1	204
Разград	261200	37	249190	95.42%	63696	256
Русе	351089	668.3	350420.3	100.00%	90610.17	259
Силистра	377731	0	377731	100.00%	108814.21	288
Сливен	207400	71	207329	100.00%	39251	189
Смолян		0				
София-град	37223	0	18000	48.36%	5280	293
София	72000	0	63181	87.75%	12198.5	193
Стара Загора	462002	0	450602	97.53%	92075.96	204
Търговище	230050	0	230050	100.00%	50634	220
Хасково	429517	0	429517	100.00%	79536.7	185
Шумен	310559	0	310559	100.00%	68887	222
Ямбол	433486	155.1	421203	97.20%	93378	222
ОБЩО	7472999	38154	7122984	95.81%	1640901.1	230

Справка за реколтата от царевица

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Прои- зводств о	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	5420	0				
Бургас	26433	0	19808	74.94%	7929.7	400
Варна	166056	2409	49068	29.98%	27220	555
Велико Търново	446147	0	328657	73.67%	266905	812
Видин	94770	315	37430	39.63%	23068.8	616
Враца	431897.7	0	278336	64.44%	210277	755
Габрово	20430	2300	1160	6.40%	850	733
Добрич	917836	180	645411	70.33%	391828	607
Кърджали	780	0	300	38.46%	106	353
Кюстендил	5435	0	1000	18.40%	150	150
Ловеч	122268	12830	64701	59.12%	31307	484
Монтана	230447	0	156171	67.77%	92497	592
Пазарджик	18600	0				
Перник	16480	0				
Плевен	708274	10580.8	437318	62.68%	309214	707
Пловдив	36870	0	14010	38.00%	11384.9	813
Разград	191860	15	106960	55.75%	77743	727
Русе	367359	0	227498	61.93%	185294.62	814
Силистра	309792	0	215400	69.53%	143543	666
Сливен	44400	0	11800	26.58%	7568	641
Смолян	520	0	480	92.31%	109.1	227
София-град	24675	0				
София	17160	0	1880	10.96%	739.5	393
Стара Загора	44890	0	28310	63.07%	15260	539
Търговище	138780	0	127300	91.73%	71922	565
Хасково	17100	0	14515	84.88%	14637	1008
Шумен	171133	0	58466	34.16%	40303	689
Ямбол	9274	0	1810	19.52%	1162	642
ОБЩО	4585087	28630	2827789	62.06%	1931018.6	683

Справка за предсеитбената подготовка и дълбоката оран

Област	Предсеит-бена подготовка (дка)	Предсеитбено торене			Дълбока оран (дка)
		Р (дка)	Н (дка)	К (дка)	
Благоевград	6980				
Бургас	462440	35700	46200	2500	130300
Варна	283450	149663.5	111950	95000	174300
Велико Търново	283013	53000	73400	27700	11300
Видин	27850				6000
Враца					
Габрово	0	0	0	0	0
Добрич	393730				375991
Кърджали					
Кюстендил	9320				7800
Ловеч	43000	3000	3000	3000	32000
Монтана	73600	6500	57900		13900
Пазарджик					
Перник	56830	4500	1500	1500	18250
Плевен	335635	42000	42000	42000	172700
Пловдив	133900	4000	4000	4000	31450
Разград	175360	22900	31600	11000	4000
Русе	185773	55770	75170	45916	11540
Силистра	167100	167100	167100	167100	106500
Сливен	132900	8500	10700	4400	88500
Смолян					
София-град					
София					
Стара Загора	268680	16500	9000	9000	117460
Търговище	115340	18000	7000		27100
Хасково	260050	20000	58200	37000	54400
Шумен	226249	28000	28000	28000	72627
Ямбол	53446				5145
ОБЩО	3 694 646	635 134	726 720	478 116	1 461 263

Справка за хода на есенната сеитба

Област	Засети площи с пшеница	Засети площи с ечемик	Засети площи с ръж	Засети площи с тритикале	Засети площи със зимна маслодайна рапица (дка)
	(дка)	(дка)	(дка)	(дка)	(дка)
Благоевград					
Бургас					41250
Варна	1000				23545
Велико Търново					12155
Видин					
Враца					
Габрово	0	0	0	0	0
Добрич					710
Кърджали					
Кюстендил					
Ловеч					8000
Монтана					3520
Пазарджик					
Перник	1000				4950
Плевен	0	0			6000
Пловдив	4070	1220			5270
Разград					43660
Русе	17954				22666
Силистра					200
Сливен					16200
Смолян					
София-град					
София					
Стара Загора					10350
Търговище					15000
Хасково	3000				36150
Шумен					16616
Ямбол					
ОБЩО	27 024	1 220	0	0	266 242